

2400/2300-1600 pne

Krag episnurowy i krag unietycki

Po 1600 w całej europe zmiany klimatyczne upadek starych
osrodkow migracje

W polsce tez sa te zmiany

KRĄG MOGIŁOWY zajmuje tereny unietyckie i poza nim

Górny ren i dunaj geneza

spolecznosci male bez centralizacji wladzy

Klany mobilny tryb zycia wojownicy pasterze

Migracja i akulturacja

W polsce poludniowo zachodniej kultura kregu mogilowego
wyszczegolniona kultura przedluzycka

KRĄG MOGIŁOWY

malo stanowisk osadniczych

Ceramika malo znana

Powszechne pochowki kurhanowe inhumacyjne

W srodku mezczyzna z uzbrojeniem

Kurhany elementy kamienne w nich

Kultura przedluzycka w polsce rozni sie od oryginalu

W polsce nie ma broni w kurhanach sa ozdoby szpile

brazowe szpile z glowka tulipanowata

Brzolety nagołenniki szpile ozdoby oznaczaja status
spoleczny

Duzo metalowych przedmiotow w grobach

Polska srodkowa mieszanie sie wplywow

kultura TRZCINIECKA wczesna srodkowa epoka brazu

Spolecznosci mniej mobilne zroznicowany obrzadek
pogrzebowy stale osady

Bardzo rozne groby pochowki plaskie kurhanowe groby
szkieletowe cialopalenie birtualizm groby pojedyncze

zbiorowe

Krypty rodzinne kamienne w kurhanie wokół inne pochówki

CERAMIKA duże garnki

Niewielki udział przedmiotów brązowych występują
sporadycznie

Jamy rytualne pochówki w osadach

Groby zbiorowe wokół niego szkielety konskie

KRAJ TRZCINIECKI-POJEBAŃSKIE POCHÓWKI najrozmaitsze

KRAJ PÓŁ POPIELNICOWYCH znaczna część Europy

Cała polska kultura łuska czyli pół popielnicowych

Ogromny zasięg polska czechy Morawy Słowacja Niemcy
wschodnie różne lokalne odmiany

Od III okresu epoki brązu czyli od 1350 p.n.e. do wczesnej epoki
żelaza czyli 600 p.n.e. dominuje kultura łuska

Podstawowa cecha społeczności osiadły tryb życia
gospodarka rolna z hodowlą słaba mobilność

Ogromne cmentarzyska 3000 pochówków na jednym
pochówki ciałopalne w popielnicach

Bardzo jednorodny kraj unifikacja technologii pochówków
sposobu życia

Wokół popielnicy inwentarz grobowy ceramika niewiele
metali czy kości

Palono zmarłych na stosach zbierano zmarłego do
popielnicy i zakopywano

Wszędzie groby ciałopalne a w grupie górnosłasko
małopolskiej bierze udział pochówków

Wyróżnianie bogactwa przedmiotów w grobach

Obstawy kamienne bruki kamienne w grobach użycie
kamienia w obszarze krakowa

Cmentarzyska użytkowane przez setki lat

Używane nawet 600-800 lat

W kulturze luzyckiej nie zdarza się żeby groby młodsze niszczyły starsze

Na cmentarzach zabiegi rytualne

Spółeczność egalitarna niehierarchiczna w wymiarze materialnym

Brak domów bogatszych i biedniejszych

Pochówki przejściowe jamy z trumna ale w środku proch zmarłego nawiązanie do wcześniejszej tradycji pochówku

Naczynia zdobione ornamentem guzowym w zachodniej Polsce

Ceramika styl barokowy malowana wypalona na czarno

Elementy kultowe-kult słońca z tego względu ciałopalenie

Wózki kultowe przez wół ciągnięte w otoczeniu ptactwa wodnego kaczki labędzie taka tematyka występuje na naczyniach i ozdobach

Nie ma świątyni rytuały na ołtarzykach domowych albo obrzędy w naturze święte gaje

Naczynia zoomorficzne ceramika ornitomorficzne wyobrażenie ptactwa

Grzechotki w pochówkach dzieci i dorosłych zabiegi szamanistyczne

Naczynia w kształcie buta rogu do picia

W pochówkach dziecięcych naczynia małe miniaturowe

Cmentarz należący do wielu osad

Osady zwykłe i ufortyfikowane

Elementy fortyfikacji Polska zachodnia i południe

Na Śląsku grodziska REFUGIALNE puste uciekano w trakcie zagrożenia w środku były puste

Nawet 20 hektarów mają te grodziska

Waly o konstrukcji ziemno drewnianej
Metalurgia znana glownie ze skarbow
Skarby wotywne, ozdoby, narzedzia, glowne zrodlo poznania
metalurgii kultury luzyckiej

Od czasu do czasu uzbrojenie dlugie miecze brazowe

Groty wloczni czekany

Noze brazowe, brzytwy

WCZESNA EPOKA ZELAZA

okolo roku 800 start, wraz z nim wachniecie klimatyczne
bardziej wilgotny i zimny klimat utrudnienie dzialalnosci rolnej

Nadal kultura luzycka rozwija sie w polsce, natomiast w
europie kultura halsztacka

Halsztacki- wodzowie plemienni arystokracja hierarchizacja,
grody wplywy etruskow i grekow

Pojawienie sie koczownikow ze wschodu KIMEROWIE

SCYTOWIE

KRAG HALSZTACKI

kopalnie 300 metrow w glab ziemi

Ceramika malowana groby ksiazece z uzbrojeniem ozdobami

W rejonie gornego renu i dunaju halsztaci daja poczatek
celtom

W polsce nie ma kregu halsztackiego takiego jak na poludniu

Na zachodzie polski wplywy halsztackie

Ceramika zdobiona geometrycznie symbole wody magiczne
solarne

Po roku 800 rozwoj grupy slaskiej kultury luzyckiej ogromne
wplywy halsztackie

Groby w komorach drewnianych ceramika malowana typowe
dla halsztatow w grobach miecze halsztackie

Dary konsumpcyjne naszyjniki bogate groby

Kurhany z licznym wyposażeniem
Ceramika barokowa o różnych formach nowe style
Na Śląsku importy halsztackie
Naczynia brązowe w grobach nawet przedmioty żelazne
Ozdoby z żelaza
Grodziska typu biskupińskiego
Biskupin to nie gród słowiański!!!! Powstał 737 p.n.e. faza
halsztatu C
Elementem obronnym są rzeki jeziora
Niewielki obszar cały zabudowany domami bliźniaki domki
jednorodzinne nie było widac hierarchii w budynkach
społeczeństwo egalitarne w kulturze materialnej
Biskupin znaleziony w latach 30 słynne znalezisko w Europie
Skrzynkowa budowa wałów
Przy wejściu był obszar niezabudowany
Brak dzielnic produkcyjnych
Koniec biskupina halsztatu C końcówka
Biskupin nie został zniszczony przez atak scytyjski
Dwie fazy osadnicze biskupin zamieszkiwało 600-1300 osób
Geneza grodów biskupinских grody o charakterze
protourbanizacyjnych
Lokalne zjawisko wzmożonej konkurencji między grupami z
tego protourbanizacja
Na Kujawach w halsztacie C albo D ośrodek metalurgiczny
Nagolenniki szpile
WCZESNA EPOKA ŻELAZA pierwsza połowa VI wieku p.n.e.
Najazdy scytyjskie wschodnia część kultury halsztackiej
upadła
Scytowie docierają do polski
Scytowie- lekka jazda włócznie i strzały miecz tylko dla

wodza wyznacznik statusu

Luki kompozytowe

W polach popielnicowych nie polowano w lasach

Scytowie dewastują osiedla

Scytowie- groty brązowe czekany żelazne

Skarb z witaszkowa scytyjski

Halsztat D po roku 620 po najazdach scytów następuje

regres szlak bursztynowy zanika

Wielkopolska pomorze gdańskie dalej rozwija się kultura

łuszycka

HALSZTAT C/D KULTURA POMORSKA

wpływy z zachodu urny domkowe gliniane modele domów

składano w nich zmarłych

Od halsztatu D mamy rozwój klasycznej kultury pomorskiej

przejście na nomadyzm pasterstwo porzucenie dużych

skupisk ludzkich, małe cmentarzyska klanowe groby

skrzynkowe krypty kamienne kilkanaście urn z prochami

zmarłych całej rodziny w jednej krypcie

Kultura pomorska wędruje na południe do Ukrainy zachodniej

Pojawiają się groby podkloszowe urna z ciałem pod dużym

kloszem ceramicznym

Kultura pomorska- urny twarzowe na szyjce urny

przedstawienie postaci ludzkiej występują na Pomorzu

gdańskim

Urn twarzowe bardzo realistyczne

Każda urna przykryta pokrywka

DO KONCA OKRESU LATENSKIEGO A trwa kultura pomorska

Kultura pomorska oprócz Karpat w całej Polsce

